

POGLED

INFORMATIVNI LIST MEDICINSKIH
SESTARA I TEHNIČARA OPĆE BOLNICE
“DR. TOMISLAV BARDEK” KOPRIVNICA

PROSINAC 2012.

BROJ 09

Čestit vam
Božić i
sretna Nova
godina!

VAŠ PRVI IZBOR u sigurnoj infuzijskoj terapiji..

B|BRAUN
SHARING EXPERTISE

B. Braun Adria d.o.o. | Aesculap | Hordlova 2/9 | 10000 Zagreb | Hrvatska
Tel. +385 1 7789 444 | Fax. +385 1 7789 400 | www.bbraun.hr | www.bbraun.com

Poštovani čitatelji, drage kolegice i kolege, pozdravljamo vas u devetom sestrinskom listu!

U vrijeme kad stvaramo deveti broj sestrinskog lista snijeg je prekrio naš kraj i donio nam zimski ugodaj. Pomalo se osjeća kako duh Božića kuca na naša vrata i kako ulazi u naša srca. S obzirom na to da se pripremamo za nadolazeće blagdane i Novu 2013 godinu, želimo da i vi, poštovani čitatelji, probudite u sebi uspavani duh Božića i da mu otvorite vrata svojeg srca. Pozivamo vas da se ovog Božića odreknete skupih poklona i više okrenete davanju sebe dragim ljudima kojima smo potrebni i koji o nama ovise. Nema ljepšeg poklona od mira, zadovoljstva i zdravlja nas, naših obitelji, prijatelja ... Najljepši poklon koji nekome možemo pružiti jest nesobično se davati i pomagati drugima, kojima je naša pomoć potrebna.

Tijekom prethodne godine radili smo puno, predano, nesobično se davali, te smo bili na usluzi našim pacijentima i pridonosili struci. I kako to obično na kraju svake godine biva, pitamo se što smo dobrog učinili i jesmo li nešto mogli učiniti bolje?! Sreću pronalazimo ipak u malim stvarima jer, kažu, sitnice čine život a tako uistinu i jest. Zato radujmo se predstojećim blagdanima i dočekajmo ih u ozračju dobra i mira. Želimo vam sretan Božić i Novu 2013. godinu!

Uredništvo

Za većinu ljudi život je kao ružno vrijeme : čekaju i stanu da prode. Mečava i snijeg prošlog vikenda natjeralo me da na neko vrijeme ostanem zarobljena u hotelskoj sobi bez struje, grijanja i tople vode. Istina je kako na takve poteškoće nitko od nas ne bi bio imun. Međutim, upravo mi je to bilo poklonjeno vrijeme. Vrijeme za sastavljanja „liste želja“ za slijedeću godinu, a neke od njih su ...imati vremena za sebe... imati vremena za obitelj... imati vremena za prijatelje... imati vedrinu... Razvijanje vedrine u sebi, možda trebamo staviti ispred svih svojih želja. Jer ova je dobra osobina sama po sebi nagrada, treba je dijeliti i poklanjati drugima. Zato , drage moje kolegice i kolege, pronađite vedrinu u sebi, sastavite "listu želja" i uživajte ostvarujući ih uspješno na privatnom i profesionalnom planu.

Sretan i blagoslovljen Božić i Nova 2013. godina Vama i Vašim obiteljima i svim djelatnicima bolnice.

Vesna Sertić

Poštovane medicinske sestre i tehničari,

na kraju svake godine pruža nam se prilika da se sjetimo svih minulih trenutaka u odlazećoj godini. Da se prisjetimo i ocijenimo sve ono što smo napravili,vezano uz naš posao, sve što smo htjeli napraviti, svako naše dostignuće i svaki naš uspjeh. Možda u nečemu i nismo uspjeli te bismo to željeli ostvariti u slijedećoj godini. I ove godine naša bolnica je pokazala da je sposobna pružiti najvišu zdravstvenu skrb za naše pacijente. Uvedeno je niz novih metoda liječenja i dijagnostičkih postupaka. U svemu tome ste i Vi sestre i tehničari sudjelovali i bili dio toga, te se bez Vašeg doprinosa mnoge stvari ne bi mogle odraditi i provesti.

Ovom prilikom želim Vama i Vašim obiteljima čestit i sretan Božić, te puno sreće zdravlja i uspjeha u radu u Novoj 2013. godini kao i svim djelatnicima bolnice.

Vaš ravnatelj

Glavni urednici:

Vesna Sertić,
dipl. med. techn.
Marina Friščić,
dipl. med. techn.

Uredništvo:

Zlatko Friščić,
bacc. med. techn.

Gordana Šantek - Zlatar,
dipl. med. techn.

Draženka Petrić,
bacc. med. techn.

Ankica Marković,
bacc. med. techn.

Hrvoje Sabol,
bacc. med. techn.

Damir Važanić,
bacc. med. techn.

Lektura:

Jozo Renić

Priprema i tisak:

Baltazar, Koprivnica

Naklada:

400 primjeraka

SADRŽAJ:

Aktivnosti	4
Edukacije	6
Događanja	8
Izborna skupština HKMS podružnice KC-KŽ	10
Sastanak nastavnicičkog vijeća studija sestrinstva iz Bjelovara	16

Tjedan zdravlja srca obilježen je 2. lipnja 2012. u Koprivnici kroz ove aktivnosti: mjerjenje krvnog tlaka prije i poslije tjelesne aktivnosti, mjerjenje opsega struka, izračunavanje ITM na temelju tjelesne težine i visine te davanje stručnih savjeta i dijeljenje promotivnog materijala.

U akciju su bili uključeni: Hrvatsko kardiološko društvo, HUKMS-podružnica Koprivnica, Udruga srčanih bolesnika "Srce" KC-KŽ županije, Udruga invalida "Bolje Sutra", Udruga Slijepih KC-KŽ županije, djeca Dječjeg doma "Svitanje" Koprivnica, volonteri Srednje strukovne škole iz Varaždina,

Udruga volontera "Rad na dar" KC-KŽ županije, učenici Srednje medicinske škole Koprivnica.

Uz pomoć volontera svi su prohodali već poznatu "Stazu srca", koja je duga 3745 metara, dok su neki protičali i ostale Staze zdravlja - Stazu renesanse, Stazu mladosti i Stazu oko placa.

Dobiveni rezultati mjerena, prema kojem 57% od ispitanih muškaraca ima krvni tlak viši od 130/80, dok 35% ispitanih žena ima opseg struka iznad 84 cm, ukazuju na sve veći rizik od kardiovaskularnih bolesti. Ovi podaci samo potvrđuju potrebu za specifičan plan djelovanja za promicanje zdravlja.

Ružica Evačić

Uloga i iskustva medicinskih sestara u zbrinjavanju bolesnika s inkontinencijom

U lipnju, od 20. do 23. ove godine, održao se 52. Internacionalni neuropsihijatrijski kongres u Puli, pod visokim pokroviteljstvom predsjednika RH prof.dr.sc. Ive Josipovića.

Druge godine zaredom postoji "dan za medicinske sestre", na kojemu medicinske sestre postaju punopravni članovi tima, s naglaskom na prezentaciju rada-va koji nisu isključivo namijenjeni medicinskim sestrama. Ove go-

dine tema sestrinskog dana bila je "Uloga i iskustva medicinskih sestara u zbrinjavanju bolesnika s inkontinencijom". Uz prezentacije medicinskih sestara iz Hrvatske, sudjelovale su medicinske sestre iz Slovenije, Austrije i Srbije te eminentni liječnici, stručnjaci na području inkontinencije iz spomenutih zemalja.

Uime Udruge medicinskih sestara i tehničara Hrvatske za neurologiju Gabrijela Šimunić predstavila

je dva sestrinska istraživanja, koja se međusobno nadopunjaju i povezuju, a koja su napravljena u našoj ustanovi, u Jedinici djelatnosti Neurologije te u KB "Sestre milosrdnice" na Klinici za Neurologiju - istraživanja:

"Urinarni kateter – treba li biti stigma neurološkog bolesnika". Cilj istraživanja bio je podignuti razinu svijesti o tome treba li uistinu svaki drugi neurološki bolesnik imati urinarni kateter

Europski tjedan kretanja 2012. u našoj bolnici

Unatrag nekoliko godina naša bolnica aktivno sudjeluje u Europskom tjednu kretanja, pa se tako uključila i ove godine. Europski tjedan kretanja je inicijativa Europske komisije, a kod nas je provodi Grad Koprivnica. Odvijao se od 16. do 22. rujna pod središnjom temom "Kretanje u dobrom smjeru".

U sklopu toga provodi se "Natjecanje poduzeća, ustanova i tvornica u korištenju alternativnih mogućnosti putovanja na posao", a na čije se natjecanje dobrovoljno prijavila i naša bolnica. U razdoblju od 16. do 22. rujna skupljao se broj sudionika/zaposlenika bolnice koji su na posao dolazili alternativnim mogućnostima (dolazak na posao sa biciklom, pješice ili javnim prijevozom). Jedan od uvjeta za sudjelovanje bila je i udaljenost od najmanje 1,5 km od radnog mjeseta. Ukupno prijavljenih sudionika je bilo 152., od kojih je 126. sudionika dolazilo na posao biciklom, 24 ih je pješačilo i dva

prilikom hospitalizacije. Kolika je kvaliteta zdravstvene njegе kod bolesnika bez urinarnog katetera, s naglaskom na učinkovitost, važnost i kompetencije medicinske sestre u odabiru i propisivanju kvalitetnog ortopedskog pomagala (pelene, ulošci, toal. stolica...) te podizanje svijesti o indikacijama za postavljanje urinarnog katetera.

"Ekonomski aspekti inkontinen-cije". Svrha rada je bila povezati kvalitetu usluge s ekonomično-šcu usluge, dakle je li kvalitetno pomagalo ujedno i ekonomično? Cilj rada bio je identifikacija troškova kroz zbrinjavanje

bolesnika pomoću kvalitetnog pomagala u odnosu na klasično zbrinjavanje te identifikacija troškova kroz standardizirano vrijeme za zbrinjavanje problema inkontinencije.

I na kraju, nameće se zaključak da su oba rada naišla na veliki odjek među prisutnima i smatram da smo postigli zadani nam cilj – podignuli smo razinu svijesti o kvaliteti života neurološkog bolesnika.

Došli smo do zaključka da kvalitetno pomagalo omogućuje kvalitetan rad, no nije jedino rješenje za kvalitetnu njegu bez

sudionika su koristila javni prijevoz. Dobiveni rezultati poslani su u Grad Koprivnicu, koji je proveo analizu skupa s ostalim prijavljenim poduzećima na natjecanje, te smo u konačnici osvojili 2. mjesto, za koje smo dobili priznanje.

Osim natjecanja bolnica je u sklopu Europskog tjedna kretanja napravila nadstrešnicu za bicikle, čije je otvorenje bilo 22. rujna, a svečano ju je otvorila gđa. Helena Hećimović, predstavnica Grada Koprivnice, uz prisutnost ravnatelja i zamjenice ravnatelja naše bolnice, te uz sudionike samog natjecanja. Uz prigodnu zakusku u kuhinji naše bolnice završili smo Europski tjedan kretanja te ponovno osvježili i podigli razinu svijesti naših djelatnika o poboljšanju prometne održivosti u našemu grad i široj okolici.

Jelena Hojsak

pojave komplikacija za vrijeme boravka bolesnika u bolnici.

Edukacijom zdravstvenih djelatnika cilj nam je postići poštivanje jasnih indikacija pri postavljanju urinarnih katetera, staviti nglasak na izračun utroška rada medicinske sestre za obavljanje zdravstvene njegе kod bolesnika s i bez urin. katetera te možda ne nužno najvažnije, ali sigurno vrlo bitno, prepoznati kompetencije medicinske sestre u natječaju javne nabave za odabir kvalitetnog pomagala (pelene, itd.)

Gabrijela Šimunić

Stručno-edukacijski posjet Centru za palijativnu njegu u Tuzli

Medicinske sestre Ana Hlevnjak, Lidija Mikina i Sandra Lovrić iz Ambulante za palijativnu medicinu i Dnevnog boravka za palijativne bolesnike OB "Dr. Tomislav Bardek" Koprivnica 28. i 29. lipnja 2012. bile su u stručno-edukacijskom posjetu Centru za palijativnu njegu Hospis JZU UKC Tuzla. Srdačno dočekane i smještene u roditeljsku kuću u sklopu Centra za palijativnu njegu imale smo priliku vidjeti kako izgleda dan u Hospisu. Centar za palijativnu njegu zbrinjava bolesnike s tumorima u terminalnom stadiju i bolesnike s drugim teškim kroničnim bolestima, a sastoji se od Dnevnog hospisa, Hospisa za ležeće bolesnike i Dječjeg hospisa.

U okviru Centra provodi se:

- ▶ Planiranje dijagnostičkih i terapijskih postupaka u terminalnom stadiju bolesti bolesnika oboljelih od tumora i drugih teških kroničnih oboljenja,

- ▶ Dijagnostika i medikamentozno liječenje bolesnika,
- ▶ Terapija kroničnog bola vanjskih i ležećih bolesnika,
- ▶ Uključivanje obitelji i/ njegovatelja u proces podrške i njege,
- ▶ Davanje stručnih savjeta i edukacija ležećih bolesnika, bolesnika iz Dnevnog hospisa i bolesnika Dječjeg hospisa i članova obitelji,
- ▶ Fizioterapija bolesnika i
- ▶ Psihosocijalna rehabilitacija.

Dr. Samir Husić, direktor Centra i Ajša Hodžić, glavna sestra Centra nesobično su s nama podijelili svoja iskustva vezana uz organizaciju i rad Centra.

Glavni medicinski tehničar JZU UKC Tuzla Mirza Jahić osim Centra

za palijativnu njegu pokazao nam je i Urgentni centar, Odjel za intenzivnu njegu i terapiju, Odjel neurokirurgije, Sterilizaciju i Radiologiju. Tijekom boravka u Tuzli primio nas je i direktor JZU UKC Tuzla prof. dr. Elmir Čičkušić te potvrdio spremnost i otvorenost za suradnju. Iz Tuzle smo se vratile jako zadovoljne prijemom, gostoljubivošću i dobivenim informacijama vezanim uz palijativu, koje ćemo moći iskoristiti u našem dalnjem radu.

Sandra Lovrić

4. simpozij oftalmoloških medicinskih sestara / tehničara

U Premanturi je od 7. do 9. rujna 2012. održan 4. simpozij Društva oftalmoloških medicinskih sestara/tehničara, s međunarodnim sudjelovanjem.

Teme ovogodišnjeg simpozija bile su "Sestrinska dokumentacija", "Utjecaj informatizacije na sestrinsku profesiju", te slobodne teme. Branka Jambrek i Ivančica Marković predstavile su rad "Iskustva primjene sestrinske dokumentacije na očnom odjelu OB Dr. "T. Bardek", Koprivnica, autora: Branke Jambrek, Draženke Jagar, Mirjane Blažić i Ivančice Marković. Rad je privukao pozornost sudionika i otvorio raspravu o mogućim nadopunama Sestrinske liste. U sklopu simpozija organiziran je okrugli stol o temi Pružanje skrbi u sigurnom okruženju. Pozvana sam da sudjelujem u raspravi. Kao ustanova pohvaljeni smo za naš rad i istaknuto je da smo na tom području postigli zavidnu razinu.

Važniji zaključci simpozija jesu:

- sestrinska lista je veliki iskorak u sestrinstvu (medicinske sestre u Sloveniji nemaju jedinstvenu listu)
- postojeća Sestrinska lista nije dovoljno prilagođena potrebama oftalmoloških bolesnika

Na temelju zaključaka osnovana je radna skupina sestara sa zadaćom da izradi prijedlog za nadopunu postojeće Sestrinske liste te uputi zahtjev HKMS-u.

Nesobično gostoprимstvo domaćina - Udruga slijepih i slabovidnih te iznimno povoljni uvjeti rada i smještaja, utjecali su na odluku da se predloži održavanje simpozija na istom mjestu i slijedeće godine.

Branka Jambrek

6. Rodina mlječna konferencija

Povodom Svjetskog tjedna dojenja koji se obilježava od 1. do 7. listopada 2012. Hrvatska udruga savjetnica za dojenje (HUSD) u suradnji s Udrugom RODA, već četvrtu godinu zaredom u Hrvatskoj okuplja renomirane svjetske stručnjake iz područja dojenja. Ove godine je to gošća iz Norveške dr. sc. Gro Nylander.

Dana 5. listopada 2012. održana je 6. Rodina mlječna konferencija u Zagrebu, na kojoj je dr. Nylander govorila o dojenju nakon carskog reza, o tome što bi svi zdravstveni radnici trebali znati

o dojenju i zašto sve žene u Norveškoj doje svoju djecu.

Osim nje na konferenciji su govorile i neke naše uvažene stručnjakinje iz tog područja, a i prikazani su rezultati istraživanja "Majke o dojenju", koje je provela udruga RODA.

Mlječna konferencija uspješno je održana i vrlo dobro posjećena.

Ksenija Rajković

Neuroznanost - izazovi za sestrinstvo u sljedećem desetljeću

Sredinom rujna 2012. održan je u Opatiji 5. Kongres Udruge medicinskih sestara i tehničara Hrvatske za neurologiju "Neuroznanost - izazovi za sestrinstvo u sljedećem desetljeću" s međunarodnim sudjelovanjem, pod pokroviteljstvom Ministarstva zdravljva. Ovogodišnji kongres održavao se u trenutku kada Udruga medicinskih sestara i tehničara Hrvatske za neurologiju proslavlja 15 godina svoga djelovanja.

UMSTHN osnovana je s ciljem planiranja i organiziranja edukacijskih programa u sklopu trajnog stručnog usavršavanja, ali i školovanja medicinskih sestara i tehničara koji pružaju neposrednu zdravstvenu njegu u neurologiji. Svojim ugledom Udruga biva pozvana da postane punopravni član Europske i Svjetske organizacije medicinskih sestara u neuroznanosti te da aktivno sudjeluje i pridonosi razvitku projekta "Neuroblend", čiji je glavni cilj poticanje sestrinskih istraživanja u neuroznanosti.

Iz koncepta cjeloživotnog učenja, osiguranje kvalitete pružanja zdravstvene njegi ne iscrpljuje se samo na analizi i poboljšanju inicijalnog obrazovanja već podrazumijeva i aktiviranje znanja i vještina medicinskih sestara u područje neuroznanosti.

Teme 5. kongresa UMSTHN-a na pragu su novih smjernica za budućnost sestrinstva u neurologiji te u struci općenito. Na kongresu su predstavljeni znanstveni radovi koji se bave sestrinskom skrbijtekom liječenja i rehabilitacije neuroloških bolesnika, te povećanjem kvalitete zbrinjavanja istih.

Također nastavljena je inicijativa za prezentaciju novoosnovane organizacije medicinskih sestara u neuroznanosti Alpe-Dunav-Jadran koja pruža mogućnost medicinskim sestrama da razmijene znanja i iskustva s našim kolegicama iz država članica EU te bivšim državama.

Na 5. kongresu UMSTHN-a sudjelovale su kolegice iz naše ustanove s radovima:

"Indikator kvalitete zdravstvene njegi: sestrinska dokumentacija i kategorizacija bolesnika u OB "Dr. T. Bardek" u Koprivnici u jedinici Djelatnosti neurologije" prezentirale su Gabrijela Šimunić i Vesna Sertić u sklopu radionice tipa okruglog stola o temi "Struktura pružanja zdravstvene njegi". U tom radu prezentirano je vođenje sestrinske dokumentacije i kategorizacije bolesnika, čime je medicinskim sestrama njihov rad prepoznat te cijenjen i mjerljiv. Na taj način dolazi do podizanja kvalitete sestrinskog rada na višu razinu, a sestrinska dokumentacija pruža i unapređuje kvalitetu zdravstvene njegi. I smatramo kako je sestrinska dokumentacija i kategorizacija bolesnika točka na "i" kada se govori o dvojbi je li sestrinstvo profesija.

Gabrijela Šimunić predstavila je i sestrinsko istraživanje "Urinarni kateter – treba li biti stigma neurološkog bolesnika".

Cilj istraživanja bio jest podignuti razinu svijesti o tome treba li uistinu svaki drugi neurološki bolesnik imati urinarni kateter prilikom hospitalizacije. Kolika je kvaliteta zdravstvene njegi kod bolesnika bez urinarnog katetera – učinkovitost, važnost i kompetencije medicinske sestre u odabiru i propisivanju kvalitetnog ortopedskog pomagala (pelene, ulošci, toal. stolica...) te podizanje svijesti o indikacijama za postavljanje urinarnog katetera. Indikacija za postavljanje urinarnog katetera u bolnici trebala bi se svesti na dvije opravdane indikacije: retenciju i diurezu

kod nestabilnih bolesnika. Kako bi to postigli treba staviti naglasak na sestrinsku procjenu neurološkog stanja bolesnika i na procjenu vrste inkontinencije. U OB "Dr. T. Bardek" u Koprivnici u Jedinici djelatnosti neurologije provedeno je jednogodišnje istraživanje: broj postavljenih katetera u odnosu na ukupan broj hospitaliziranih bolesnika, indikacija postavljenih katetera, vrijeme vađenja istih (0, 6, 14 i 21 dan od postavljanja) te uzimanje nadzorne kulture urina uzetog 6. dana postavljenog katetera.

Gordana Šantek-Zlatar, s redovnim studentima studija sestrinstva 2. godine Visoke tehničke škole Bjelovar, predstavila je tri postera:

Poster 1 - Sestrinsko-medicinski problemi bolesnika sa miastenijom gravis

Poster 2 - Sestrinsko-medicinski problemi bolesnika sa multiplom sklerozom

Poster 3 - Sestrinsko-medicinski problemi bolesnika s epilepsijom

Cilj prezentacije bio je predstaviti moguće sestrinsko-medicinske probleme bolesnika s miastenijom gravis, multiplom sklerozom i epilepsijom. Svrha postera bila je ukazati na važnost i značenje kvalitetnog pristupa dijagnosticiranju i tretiraju bolesnikovih problema proizašlih iz medicinske dijagnoze, odnosno neurološke bolesti. Medicinska sestra - tehničar koja se skrbi o ovakvim bolesnicima, osim optimalne

količine znanja iz neurologije, sestrinskih vještina i procesa zdravstvene njegе mora posjedovati i zavidnu količinu iskustveno - empatijskih vještina kao i odgovarajuće načine individualnog pristupa pacijentu ovisno o stanju u kojem se isti nalazi, a u cilju što kvalitetnije sestrinske skrbi povjerenih nam bolesnika.

U sklopu 5. kongresa UMSTHN-a održane su i tri radionice, na kojima smo aktivno sudjelovali: "Struktura pružanja zdravstvene njegе – kategorizacija bolesnika", "Timski rad u neurološkom sestrinstvu – Jasmina Despot Lučanin", te "Pravilno pozicioniranje bolesnika nakon MU i rani handling – Ivan Anzulović".

Bitno je za napomenuti kako je za sudjelovanje na 5. kongresu UMSTHN-a pristiglo oko dvjestotinjak radova, a stručnim odabirom i lekturom akademkinje prof.dr.sc. Vide Demarin i mr. sc. Biserke Sedić prezentirani su isključivo najbolji radovi, pa je za istaknuti kako su naša oba rada i sva tri postera bili prezentirani!

Mogu samo zaključiti kako su i ovaj put medicinske sestre iz OB "Dr.T.Bardek" iz Koprivnice, s pojačanjem studentica sestrinstva iz Bjelovara svakako prezentirale svoju ustanovu u najboljem svjetlu te ostavile dubok i impresivan dojam.

Gabrijela Šimunić

Dan ružičaste vrpce

Trinaestu godinu za redom klub „NADA“ organizira je „Dan ružičaste vrpce“.

Dana 6. listopada, odnosno svake godine prvu subote u listopadu obilježava se Dan ružičaste vrpce. U više od 30 gradova u Hrvatskoj sve je bilo u znaku ružičaste boje, pa tako i naš Zrinski trg. Vrijedne članice kluba "NADA" dijelile su prolaznicima ružičaste vrpce s glavnim ciljem da upozore na preventivne pregledе dojki i otkrivanje tumora u ranoj fazi. Edukaciju o samopregledu na edukacijskoj lutki svim zainteresiranim građankama obavljale su medicinske sestre.

Važno je napomenuti da pružamo podršku i ohrabrenje svim ženama koje se bore sa rakom dojke i svima koje će tu bitku u svojem životu

voditi, u nadi da će ih biti sve manje. U ime kluba „NADA“ hvala svim građanima, moralnim autoritetima i medijima koji podupiru naše akcije.

Brankica Benkek

Izborna Skupština

Podružnice HKMS koprivničko-križevačke županije

U Edukacijskom centru Opće bolnice "Dr Tomislav Bardek" 03.10.2012.g izabrano je vodstvo Podružnice HKMS za slijedeći četverogodišnji mandat. Izvješće o aktivnostima iz rada Podružnice u prošlogodišnjem mandatu prezentirala je dosadašnja predsjednica Vesna Sertić. U nastavku izvješća predsjednica je naglasila da je članstvo redovito informirano o radu HKMS, o postupcima obveze licenciranja i relicenciranja , o unosu i praćenju stanja bodova za sve polaznike edukacija, kao i obvezi slanja zahtjeva za promjenu statusa podataka pojedinog člana. U proteklom periodu aktivnosti predsjedništva najviše su se odnosile na informiranje članova o potrebi aktivnog sudjelovanja u kontinuiranoj edukaciji od iznimne važnosti za osobni profesionalni razvoj svake medicinske sestre. Članovima Podružnice podnijeto je i finansijsko izvješće tajnice Mire Rajh.

Dosadašnje predsjednica Vesna Sertić jednoglasno je izabrana da predstavlja članove u još jednom mandatu, Ružica Evačić za dopredsjednicu, a nova tajnica Podružnice je Draženka Jagar.

Izglasana je razrješnica dosadašnjim članovima Izvršnog odbora te su novoizabrani članovi Izvršnog odbora: Marina Friščić, Jasnica Cifrek, Mirjana Vlah, Mira Rajh, Vesna Sertić, Ružica Evačić i Draženka Jagar.

Također smo izabrali delegate Skupštine HKMS, a to su: Zlatko Friščić, Marina Sinković i Zlatica Nemec.

Ukazano povjerenje novoizabraniom vodstvu obvezujuće je za još bolji rad, te kontinuirano informiranje i promociju sestrinstva na dobrobit svih članova Podružnice.

Predsjednica Podružnice HKMS
koprivničko-križevačke županije
Vesna Sertić

Simpozij palijativne skrbi o temi “Kvaliteta života i skrbi u terminalnoj fazi bolesti”

- Strmac (Nova Gradiška) - 4. listopada 2012.

U Psihijatrijskoj bolnici Sveti Rafael, Milosrdne Braće Bolničkog reda Sv. Ivana od Boga, održao se Simpozij palijativne skrbi o temi “Kvaliteta života i skrbi u terminalnoj fazi bolesti” s brojnim predavačima iz Hrvatske i Italije. Iz naše ustanove na simpoziju je kao slušač bila Sandra Lovrić iz Ambulante za palijativnu medicinu i Dnevnog boravka za palijativne bolesnike.

Predavanja:

- 1.) Bijela knjiga o standardima i normativima za hospicijsku i palijativnu skrb (Prim.dr.sc. Zoran Lončar)
- 2.) Liječenje maligne boli (Mr.sc. Lidija Fumić Dunkić)
- 3.) Sveobuhvatna procjena potreba bolesnika (Agostino Mascanzoni dr.med)
- 4.) Tijelo koje zahtijeva poštovanje (Maristela Šakić dr.med.spec.)
- 5.) Slušanje i komuniciranje u zadnjoj fazi života (Anna Lisa Frigo dr.med)
- 6.) Podrška bolesniku: Terapeutска uloga obitelji u liječenju (Renata Marđetko, magistar palijativne skrbi i Olivera Tomas dipl. soc. radnik)
- 7.) Duhovna i vjerska dimenzija na završetku života (Anna Lisa Frigo dr.med)
- 8.) Za dostojanstvo bolesnika: “Lista prava umirućeg” (Agostino Mascanzoni dr.med).

diskriminacije, s naglaskom na najsrođenije. Vodenim načelima i temeljnim pravima osobe na rođenje, da živi na dostojanstven način, da bude pomagana u bolesti i da može umrijeti na dostojanstven način, bolnica u Strmcu, uz brigu za osobe s kroničnim duševnim bolestima, skrb kroz dnevnu bolnicu i ambulante, pruža palijativnu skrb. U prostoru sa oko 40 ležaja, educirano osoblje, koje već pri prvom susretu ulijeva povjerenje ljudskim stavom i pristupom prema bolesnicima ali i posjetiteljima, nastoji ublažiti patnju i pružiti kvalitetu osobama koje su pri kraju svoga života.

Sandra Lovrić

Predavanja na simpoziju pokrivala su sve sfere palijativne skrbi s posebnim naglaskom na pristupu bolesnoj osobi i njenoj obitelji, psihosocijalnom i duhovnom aspektu te timskom radu kao bazi takve skrbi.

Misija Reda Milosrdne Braće je usmjerenja prema svim osobama koje pate od bolesti, siromaštva i žive na socijalnom rubu egzistencije, bez obzira na rasno, religiozno i ideološko opredjeljenje, odnosno bez socijalno klasne

Obilježavanje nacionalnog tjedna dojenja

Prvi tjedan u listopadu, 1.- 7. listopada obilježava se u Hrvatskoj kao Nacionalni tjedan dojenja i nastavak je na Svjetski tjedan dojenja, koji se održava prvi tjedan u kolovozu. Ovogodišnji Međunarodni tjedan dojenja s temom "Učeći iz prošlosti, planiramo budućnost" posvećen je dosadašnjoj provedbi i učincima inicijative "Rodilišta – prijatelji djece".

Koprivničko rodilište je obilježilo taj tjedan prigodnim aktivnostima u smislu pojačane svakodnevne edukacije za roditelje te predavanjem na zadanu temu, a prilagođeno našim iskustvima. Predavanje "Učeći iz prošlosti planiramo budućnost" pripremile su sestre sa svih odsjeka naše djelatnosti, svaka iz svog djelokruga rada, a to su Slavica Pirc – ginekologija, Ivana Cenković – rodilište, Biljana Brlečić, Danijela Habjanec i Ksenija Rajković – neonatologija. Uređen je i prigodni pano koji se nalazio u predvorju bolnice tako da su svi posjetitelji bolnice mogli pogledati zašto se obilježava ovaj tjedan. Isto tako u dogovoru s ravnateljicom Gradske knjižnice gospođom Dija-

nom Krajina bio je prigodno uređen i njihov izlog s knjigama koje podržavaju dojenje.

Zahvaljujući aktivnostima u promicanju dojenja sve veći broj majki u Hrvatskoj doji svoju djeцу. O važnosti isključivog dojenja u prvim mjesecima djetetova života govore istraživanja prema kojima je ono najbolji izbor za majku i novorođeno dijete.

Za promicanje dojenja u Hrvatskoj provodi se više aktivnosti kao što su humanizacija rodilišta preko programa "Rodilišta- prijatelji djece", osnivanje grupa za potporu dojenju, otvaranje "Savjetovališta za djece- prijatelji dojenja" u sklopu pedijatrijskih ordinacija i najnovije je savjetovalište za rani razvoj djece – Telefončić, gdje odnedavno majke mogu dobiti savjete o dojenju.

Koprivničko rodilište oduvijek podupire dojenje, prije 15 godina dobilo je naslov "Rodilište - prijatelj djece", a unazad tri godine ima i IBCLC savjetnicu za dojenje. Velika pozornost poklanja se edukaciji roditelja putem savjeta, pisanih materijala i prikazivanja UNICEF-ovog CD-a o dojenju.

Ksenija Rajković

12. kongres Internacionalne federacije za kontrolu bolničkih infekcija (IFIC)

Internationalna federacija za kontrolu bolničkih infekcija (BI) održala je od 10. do 13. listopada ove godine u Zagrebu 12. kongres u cilju usvajanja novih strategija u prevenciji bolničkih infekcija. Na konferenciji je sudjelovalo 350 delegata iz više od pedesetak zemalja svijeta. Ovom kongresu prisustvovale su i članice Tima za kontrolu bolničkih infekcija naše ustanove (V. Mađarić, V. Janeš-Poje, S. Vuljak).

Kongres je ocijenjen kao jedan od najuspješnijih do sada, a ove godine obilježilo se 25. obljetnica od osnivanja Internationalne federacije za kontrolu bolničkih infekcija, koja u problemu bolničkih infekcija okuplja većinu zemalja svijeta. Kongres je organiziran kroz sekciju postera i predavanja eminentnih stručnjaka iz najvažnijih područja prevencije i kontrole bolničkih infekcija.

Iznimno zapažena predavanja odnosila su se na postupak nadzora Tima za kontrolu bolničkih infekcija nad provođenjem mjera prevencije bolničkih infekcija. Nadzor može biti pasivan kroz praćenje medicinske dokumentacije, obrasce, no svakako je značajniji aktivan nadzor fokusiran na svakodnevnu praksu zdravstvenih djelatnika na radilištima – odjelima. U nadzoru je iznimno važan "feed back", povratna informacija o lošoj praksi koju upućuje vršitelj nadzora, npr. sestra za kontrolu BI prema djelatniku. Iskustvo američkih stručnjaka koji se bave prevencijom bolničkih infekcija govori u prilog moguće "nulte" tolerancije za BI, ako se analizira svaki mogući uzrok koji je

mogao dovesti do BI. Europski stručnjaci smatraju da se 65-75 % BI može spriječiti ali oko 25 % BI je neizbjježno.

Ponovna upotreba medicinskih instrumenata koja su za jednokratnu upotrebu, tzv. "reuse" upotreba je protuzakoniti postupak. Stroga pravila FDA u Americi dopuštaju ponovnu upotrebu instrumenata za jednokratnu primjenu, samo pod uvjetom da ustanova koja provodi ovu praksu mora zadovoljavati ISO 17 664, odnosno da mora zadovoljiti sve standarde sigurnosti za instrument koji stavlja ponovno u upotrebu, kao i izvorni proizvođač instrumenta.

Posebna novost u prevenciji bolničkih infekcija jest primjena bakra, odnosno "presvlačenje" svih površina u okolini bolesnika (stolići, rubovi i stranice kreveta, kvake...) s bakrenom legurom. Najnovija istraživanja pokazala su da se na bakrene površine značajno smanjuje mogućnost kolonizacije mikroorganizama iz okoline i time prevenira nastanak bolničkih infekcija.

I na kraju, čitava jedna sekcija predavanja bila je posvećena higijeni ruku kao najznačajnijoj mjeri u prevenciji bolničkih infekcija. Ovaj problem jednako je prisutan u razvijenim i nerazvijenim zemljama te se poduzimaju različite mjere i edukacije kako bi se ostvarila što bolja suradljivost medicinskih djelatnika u postupku ispravnog provođenja higijene ruku.

Snježana Vuljak

3. kongres Hrvatske udruge kardioloških medicinskih sestara

U Opatiji je od 13. do 16. listopada 2012. godine održan, već tradicionalno, 3. kongres Hrvatske udruge kardioloških medicinskih sestara. Kongres je organiziran na partnerskoj suradnji uspoređno s 9. kongresom Hrvatskog kardiološkog društva. Skrb za kardiološke bolesnike sve je

sofisticiranjem i kompleksnijem te je potrebno osigurati informacije za sve članove tima, a ovakvi skupovi najbolja su prilika za to.

Kao i svaki put bili smo aktivni i u organizaciji kongresa te sudionici s dva izlaganja: "Teorija ljudskog postanka kao vodič u

provоđenju zdravstvene njege i Spolni život nakon infarkta miokarda - komunikacija između bolesnika i zdravstvenih djelatnika". Teme su usmjerene na autonomiju sestrinstva, a potaknule su i kreativne rasprave.

Ružica Evačić

Edukacija djelatnika odjela hitne medicine iz područje trijaže

U sklopu Projekta unaprjeđenja hitne medicinske službe i investicijskog planiranja u zdravstvu koje provodi Ministarstvo zdravlja uz potporu zajma Svjetske banke, na natječaju izabrani su djelatnici odjela hitne medicine za voditelje i instruktore treninga iz područje trijaže. Za voditelje edukacija iz trijaže izabrani su Gordana Slavetić i Damir Važanić, dok su za instruktore izabrane Valentina Kovaček, Gordana Brgles i Marina Friščić.

Prvi radni sastanak instruktora i voditelja trijaže bio je u od 12. do 14. listopada 2012. u Tuhelu, gdje je dogovorena jedinstvena metodologija provedba edukacije.

XI. stručni skup operacijskih sestara

Od 18-20. listopada održavao se jedanaesti međunarodni kongres operacijskih sestara u Splitu. Kongresu su prisustvovale i aktivno sudjelovale Đurđa Lazar bacc.med.techn.i Željka Vondraček bacc.med.techn sa radom "Poznavanje i primjena zdravstvene psihologije u promicanju pozitivnog okruženja u operacionom traktu", Snježana Veličan bacc. med.techn. i Ivančica Đekić ms. sa radom "Važnost pozitivnog okruženja kod postavljanja elektrostimulatora srca" ,te Sanja Gašparić ms i Sanja Kraševac ms.

Radovi su bili praćeni sa velikim zanimanjem, jer je to neuobičajena tema skupova, a sve više se naglašava psihosociološki moment u radu u operacijskoj sali.

Željka Vondraček

Na radnom sastanku dogovorene su sve smjernice za rad voditelja i instruktora treninga trijaže, kao i načini vođenja interaktivnih radionica, predavanja i sama provjera usvojenih znanja i vještina kandidata iz područja trijaže.

Edukacije iz trijaže do kraja 2013. godine obuhvatit će djelatnike Odjela hitne medicine Županijske bolnice Čakovec, zatim općih bolnica Bjelovar, Gospic, Karlovac, Našice, Ogulin, Pakrac, Požega, Pula, Slavonski brod, Šibenik, Zabok, Zadar, Vinkovci, Virovitica, Vukovar te kliničkih bolničkih centara "Sestre milosrdnice" i KBC Zagreb. Ukupno je predviđeno sedam treninga trijaže, koji bi osposobili medicinske sestre/tehničare da rade trijažu u odjelima hitne medicine u Republici Hrvatskoj.

Do sada su održana dva tečaja trijaže, i to u Krapinskim toplicama od 9. do 10. studenoga 2012. te od 24. do 25. studenog 2012. u Donjoj Stubici. Kroz dva treninga trijaže prošlo je 60-ak medicin-

skih sestara i tehničara, koji će u odjelima hitne medicine raditi proces trijaže prema usvojenim smjernicama tijekom treninga. Cilj edukacije jest uvođenje jedinstvenog sustava trijaže u odjele hitne medicine u RH te spoznati važnost uloge trijažne sestre u procesu trijaže. Na oba tečaja sudjelovali su i aktivno educirali djelatnici Odjela hitne medicine naše bolnice. Preostalih pet tečajeva trijaže održat će se u proljeće 2013. godine.

Marina Friščić

Konferencija Društva za kvalitetu medicinskih sestara

Dana 17. listopada 2012. godine održana je I. konferencija Društva za kvalitetu medicinskih sestara – HUMS u KB Sv. Duh. Tema konferencije bila je “Kvaliteta zdravstvene njegе jest odgovornost prema društvu – medicinska sestra u Jedinici za kvalitetu”.

Skupu je nazalo stotinjak slušatelja, uz predavače i predstavnike Ministarstva zdravlja, Agencije za kvalitetu i druge. Iz naše ustanove bila su prikazana dva rada, predavanje “Medicinska sestra za planirani otpust u Jedinici za kvalitetu” s predavačima Vesnom Sertić dipl.med.techn. i Jelenom Hojsak bacc.med.techn. te predavanje “Medicinska sestra/tehničar u Jedinici za kvalitetu – iskustva iz OB Koprivnica”, koje je održao Damir Važanić bacc.med.techn.

Model rada koprivničke bolnice opet je prepoznat kao vrlo dobar, s mnogo upita i zamolbom za dodatnom suradnjom u smislu organiziranja radionica za planiranje otpusta, kako bi se takav model uveo i u druge bolnice.

Damir Važanić

Otkrivanje biste

U Općoj bolnici dr. Tomislav Bardek povodom Dana grada otkrivena je obnovljena i konzervirana bista dr.Tomislava Bardeka. Naša bolnica nosi ime dr. Tomislav Bardek, iskrenog demokrata i antifašista koji je pred II. svjetski rat postao kotarski liječnik u Koprivničkoj bolnici, sve do 1944.godine, kada je odveden u logor Jasenovac. Rođen je 1896. godine u Novigradu Podravskom, podrijetlom iz Hlebine. Nakon završenog Medicinskog fakulteta dugo je radio kao liječnik opće prakse u Sokolovcu.

Otkrivanju biste ispred Grada Koprivnice prisustvovali su saborska zastupnica i obnašateljica dužnosti gradonačelnika zamjenica gradonačelnika Vesna Želježnjak, Darko Ledinski, zamjenik ministrike socijalne politike i mladih, Dražen Pros zamjenik ministra poduzetništva i obrta, ispred županije Koprivničko-križevačke župan Darko Koren, te Zoran Gošek, predsjednik Gradskog vijeća koji je ujedno i predsjednik Upravnog vijeća bolnice; Maja Ištván Krapinec pročelnica Upravnog odjela za komunalno gospodarstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša i akademski slikar Josip Fluksi.

Trideset i dvije je godine od kada je izgrađena nova zgrada bolnice, 7. 11. 1980. i tom prilikom je postavljena bista dr. Tomislava Bardeka ispred bolnice i medaljon s njegovim likom u

ulaznoj auli bolnice. To je sve rad našeg akademskog kipara g. Josipa Fluksija. Tako da je bista vraćena na svoje prvobitno mjesto na kojem je i bila”, rekao je ravnatelj bolnice dr. Petar Stapar.

Uz nazočne goste i djelatnike bolnice, svečani dio programa popratio je Mješoviti pjevački zbor umirovljenika grada Koprivnice sa voditeljem zbara gospodom Anom Pleskalt.

Koprivnička bolnica, iako je županijska ustanova, ona je također i ustanova ovoga grada i neraskidivo je vezana uz ovaj grad stoga smo željeli uređenjem parka ispred bolnice i obnovom poprsja dr. Tomislava Bardeka pridonijeti kvaliteti i urbanoj uređenosti našega grada te prilikom rođendana Koprivnice uljepšati izgled naših ulica i trgova.

Damir Važanić

Sastanak Nastavničkog vijeća Studija sestrinstva iz Bjelovara u Koprivnici

U prostorima Edukacijskog centra OB "Dr.T.Bardek" 23. listopada 2012. održan je sastanak nastavničkog vijeća studija sestrinstva pri Visokoj tehničkoj školi iz Bjelovara. Sastanku je uz voditelja studija prof. dr. sc. Dubravka Habeka prisustvovalo 30-ak nastavnika, nositelja pojedinih kolegija, uz nazočnost domaćina - uprave Bolnice, na čelu s dr. Petrom Staparom, ravnateljem. Iz OB Koprivnica četiri su nastavnika-predavača uključena u rad VTŠ-studija sestrinstva kao vanjski suradnici; prim. mr. sc. Elizabeta Horvatić, Marina Friščić, dipl. ms. Vesna Sertić dipl. ms i Gordana Šantek-Zlatar dipl. ms.

Nakon održenog radnog dijela sastanka nastavnici su razgledali Odjel hitne medicine. Odjel je centralno mjesto u bolnici za prijam, obradu i definitivno zbrinjavanje hitnog bolesnika bez obzira na uputnu dijagnozu, nastao integracijom svih hitnih bolničkih službi na jedno mjesto. Nastavnici su mogli razgledati akutnu salu, subakutnu salu, salu za reanimaciju, pedijatrijsku i psihiatrijsku sobu, salu za male kirurške zahvate te dio odjela koji radi dijagnostiku.

Zdravstvo u RH i budućnost sestrinstva najviše ovise dobro educiranim i visoko obrazovanim medicinskim sestrama koje će se pridružiti sestrinstvu Europe kroz edukaciju sestrinskih kadrova, kreiranju samostalne zdravstvene politike i istraživanju u području sestrinstva. Zbog toga program visokog obrazovanja medicinskih sestara u našoj zemlji trebao bi se kontinuirano razvijati, u skladu s međunarodnim standardima.

Vizija OB Koprivnica kao vježbovne nastavne baze jest kroz mentorstvo stvoriti izvrsnost i prepoznatljivost koja će biti atraktivna za domaće, a i strane studente, kao i najviše edukacijske standarde, koji će osposobiti studente za rad u domaćem, ali i međunarodnom okruženju. Cilj nam je postati

vodeća institucija za izvođenje vježbovne nastave u regiji, koja je uključena u prostor visokog obrazovanja medicinskih sestara uz promociju načela izvrsnosti u sestrinskoj edukaciji, koja je temeljena na znanstvenim, etičkim i humanističkim principima te poboljšanju sposobnosti za prakticiranje zdravstvene njegе, prevenciju bolesti i provođenju intervencija uz korištenje suvremenih nastavnih metoda i mentorskog rada sa studentima.

I stoga ne zaboravimo "biti medicinska sestra je jedinstven poziv koji traži ono najljepše u ljudskom biću; humanost i predanost pozivu; uz kompetencije -vještina, znanje i stavove koje se stječu na visokim učilištima".

Gordana Šantek-Zlatar

Prehrana u šećernoj bolesti

Dana 22.-24. studenog 2012. prisustvovala sam simpoziju s međunarodnim sudjelovanjem 71. Dani dijabetologa Hrvatske na temu "Prehrana u šećernoj bolesti" u Tuheljskim toplicama.

Neke od tema bile su:

- ▶ Hrana kroz povijest
- ▶ Mediteranska prehrana u ŠB
- ▶ Mikronutrijenti i šećerna bolest
- ▶ Makronutrijenti i šećerna bolest
- ▶ Nutritivna terapija i predijabetes
- ▶ Nutritivna terapija u odraslih osoba sa ŠB
- ▶ Nutritivna terapija za osobe sa ŠB koje se bave sportom i tjelovježbom
- ▶ Nutritivna terapija za hospitalizirane osobe sa ŠB
- ▶ Nutritivna terapija u bolesnika oboljelih od ŠB sa zatajenjem bubrega
- ▶ Nutritivna terapija u bolesnika oboljelih od ŠB sa dijabetičkom gastropatijom
- ▶ Nutritivna terapija u bolesnika oboljelih od ŠB nakon barijatrijskog zahvata
- ▶ Nutritivna terapija u mladih oboljelih od ŠB

Uz predavanja održana je i radionica na temu: Podešavanje inzulinske doze prema količini ugljikohidrata u obroku.

Iva Butković

Predstavljanje priručnika iz hitne medicine “Triaža u odjelu hitne medicine”

U Hrvatskom liječničkom zboru u Zagrebu 5. studenoga 2012. godine predstavljen je priručnik “Triaža u odjelu hitne medicine” i video materijal “Hitni medicinski postupci u odjelu hitne medicine”.

trijažne kategorije počnu koristiti u odjelima hitne medicine svih akutnih bolnica. U priručniku je naglašena važnost korištenja ATS (australio-azijske trijažne skale) kao i specifičnosti trijaže spram trijaže odraslih, djece, trudnica i psihijatrijskih bolesnika.

U priručniku su opisane odgovornosti trijažne sestre, uloga trijažne sestre i sestrinske intervencije. Poseban naglasak stavljen je na dobre komunikacijske vještine koje mora posjedovati trijažna sestra, koja je prva u kontaktu s bolesnikom i njegovom pratnjom.

Nadalje, video materijalom *Hitni medicinski postupci na odjelu hitne medicine* prikazana su čak 23 hitna medicinska postupka.

Dobrom suradnjom između naše bolnice, djelatnika odjela

hitne medicine i Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu ATS trijažna ljestvica postala je nacionalni standard za trijažu u odjelima hitne medicine u RH.

Predstavljanju priručnika i video-materijala prisustvovala je pomoćnica ravnatelja za sestrinstvo - glavna sestra bolnice Vesna Sertić te djelatnici Odjela hitne medicine.

Ponosni smo što se višegodišnji entuzijazam, trud i rad prema ATS trijažnoj ljestvici i ustrajnost trijaže isplatile na ovakav način te da smo postali ogledni odjel hitne medicine po uvođenju sustava trijaže u državi.

S obzirom na veliki uspjeh čestitam svim djelatnicima Odjela hitne medicine na upornosti i trudu u održavanju trijažnog procesa tijekom svih 10 godina.

Marina Friščić

Priručnik i video materijal izdao je Hrvatski zavod za hitnu medicinu u okviru Projekta hitne medicinske službe i investicijskog planiranja u zdravstvu.

Pomoćnik ministra zdravlja mr. Luka Vončina dr.med naglasio je važnost odjela hitne medicine kao “odjela budućnosti 21. stoljeća” te je govorio o važnosti otvaranja odjela hitne medicine u Republici Hrvatskoj.

O priručniku i video-materijalu govorili su autori Gordana Slavetić dr. med., specijalist kirurgije i hitne medicine i Damir Važanić bacc. med. techn.

Uz autore Slavetić i Važanić na izradi priručnika *Triaža u odjelu hitne medicine* radili su i kolege iz Slovenije - zdravstvenici Darko Čander i Jože Prestor te dr. sc. Ingrid Bošan-Kilibarda dr. med. U snimanju edukativnog video-materijala svoj veliki doprinos dali su prim. mr. Maja Grba-Bujević dr. med. spec., Dražen Curman, dr. med. spec., Igor Žabić dr. med., dr. sc. Ingrid Bošan-Kilibarda, dr. med., Branka Tomljanović dr. med., Valentina Kovaček med. sestra, Davor Šamonik bacc. med. techn. i tajnica Hrvatskog zavoda za hitnu medicinu Ana Bokulić.

Priručnik i video-materijal prvi su edukativni materijal te vrste u RH, a upotrebljavat će se kao nastavna pomagala u edukaciji djelatnika bolničkih odjela hitne medicine u Republici Hrvatskoj.

Priručnik *Triaža u odjelu hitne medicine* sadrži 11 poglavlja te postavlja temelje trijažnih standarda u Hrvatskoj, s krajnjim ciljem da se standardizirane

Duhovne vježbe HKDMST-a

Jeste li se ikada zapitali tko ste zapravo vi? Tko je to čovjek? Što je to život? Bila su to samo neka u nizu pitanja koja smo si postavili na duhovnim vježbama. Naime, HKDMST ogrank Koprivnica organizirao je duhovne vježbe od 23. do 25. stu-

denoga 2012. u Opatiji, koje je kao i prošle godine vodio naš duhovnik društva vlč. Krunoslav Pačalat.

Pripremio nam je vrlo zanimljivu i poticajnu temu "Budi ono što moraš biti".

Bilo je zanimljivo čuti kako pronaći i sačuvati čovjeka u sebi. Čovjek se često proučava samo na vegetativnoj i psihosomatskoj razini, a zaboravlja se duhovna dimenzija u nama koju imamo još od začeća, što potvrđuju i znanstvenici. Zato se čak 70% bolesti događa na našoj duhovnoj razini. Čovjek je zapravo cijeli svoj život u razvoju, jer ako se ne razvija postaje frustriran, depresivan, tjeskoban, malodušan ...

Kroz sva tri dana dotaknuli smo se mnogih pitanja vezanih uz duhovnu dimenziju čovjeka. No, ono što je bitno, kad nešto čuješ ne možeš na tome stati, već svaki dan vježbati i primjenjivati naučeno jer se samo tako mogu postići vidljivi rezultati u životu ...

Na povratku kući poklonili smo se Majci Božoj Trsatskoj te je zamolili da nas čuva i vodi u našim daljnijim aktivnostima.

Danijela Vorkapić

Na danim hrvatskog kulinarstva

Dana 4. prosinca 2012. U Varaždinskim toplicama održani su "Dani hrvatskog kulinarstva", IX. Državno prvenstvo kuhara. Dvije kuharice iz Servisa za prehranu, Zdenka Poljan i Ivančica Gregurić, prisustvovali su u pojedinačnom natjecanju – bolnički meni. Pripremale su obroke prema standardu

prehrane bolesnika u bolnicama. Jedna kuharica pripremila je obrok za dijetu bez ograničenja, dok je druga kuharica pripremila obrok za dijabetičku dijetu. Ovo je prvo takvo iskustvo naših kuharica, koje će im koristiti za unapređenje kvalitete pripremanja obroka za hospitalizirane pacijente i dežur-

no osoblje. Pohvala kuharicama za sudjelovanje i osvajanje srebrne medalje i diplome. Bolnički meni od tri slijeda uključivao je pripremu juhe, glavnog jela i deserta, a usluživao se na poslužavniku za jednu osobu.

Iva Butković

Edukacija B Braun

B. Braun Space pumpe predstavljaju novi koncept primjene tehnologije u provođenju sigurne i točne infuzijske terapije. Perfusor i Infusomat Space pumpe posjeduju široki spektar funkcionalnosti za sve vrste primjene tijekom bolničkog liječenja ili liječenja u kući pacijenta. Minimalne dimenzije te kompatibilnost i umreženost cjelokupnog sustava su osnovna obilježja nove generacije Space pumpi, jednako kao i infuzijski protokoli za primjenu posebnih

lijekova i posebnih postupaka u anesteziji (TCI).

Edukacija 80-tak medicinskih sestara i tehničara odjela intenzivnog liječenja, anestezije i reanimacije, kardiologije, pedijatrije, neurologije i odjela hitne medicine uspješno je organizirana i obavljena kroz radionice u trajanju od 3 sata. Polaznici edukacija su kroz praktičnu primjenu naučili specifičnosti rada sa novim Perfusorima i Infusomatima koji su odmah i instalirani na spomenute radne jedinice.

Vesna Sertić

Predstava “Od stoljeća sedmog”

Za djelatnike bolnice održana je predstava Ivana Vidaka : Od stoljeća sedmog”. Predstava se na duhovit način bavi poviješću Hrvata, dajući neki zamišljeni prikaz osoba i događaja iz naše daleke, ali i bliže povijesti. Ovo je bio uvod za djelatnike bolnice koji će tijekom cijele sljedeće godine nizom događanja obilježiti 55 godina postojanja Medicinskog centra Koprivnica. Moramo napomenuti da je predstava bila poklon djelatnicima od Uprave bolnice.

Kristina Koluder

Deset smjernica kako živjeti Godinu vjere

Vjernici Katoličke Crkve nalaze se u Godini vjere. Znate li nešto o tome? Sveti Otac, Papa Benedikt XVI, u spomen 50. obljetnice otvaranja II. vatikanskog koncila i 20. obljetnice od objavljivanja Katekizma Katoličke Crkve u Apostolskom pismu u obliku motu proprija Porta fidei (Vrata vjere) najavio je Godinu vjere. Godina vjere započela je 11. listopada 2012. i zaključuje se 24. studenog 2013. To je vrijeme koje nam se nudi da još više upoznamo svoju vjeru, još jače ju svjedočimo pred ljudima, te budemo znak živoga Isusa. Donosim vam nešto lijepo i korisno, baš sada pred božićne dane, kad smo svi razdragani i otvorena srca. Vjerujem u vašu vjeru i vaše vjersko opredjeljenje.

Mons. David Ricken biskup u Green Bay, Wisconsin, predsjednik Komisije za evangelizaciju i katehetizaciju Biskupske konferencije USA, temeljem papinog pisma Porta fidei, Katekizma Katoličke Crkve i Dokumenata II. vatikanskog koncila i drugih prigodnih spisa, nudi vjernicima - katolicima deset sugestija kako živjeti Godinu vjere ili neko drugo vrijeme.

1. Sudjelovati na Svetoj Misi. Godina vjere želi promicati osobni susret s Isusom. To se na najneposredniji način događa u euharistiji. Redovito sudjelovanje na Svetoj Misi jača vjeru po Svetom Pismu, po Ispovijesti vjere, po molitvi, po duhovnoj glazbi, po propovijedi, po primanjem svete pričesti i po zajedništvu u skupini vjernika.

2. Ispovijedati se. Kao i po Svetoj Misi, katolici dobivaju snagu i produbljuju svoju vjeru slaveći sakrament Pokore i Pomirenja. Ispovijed iziskuje povratak k Bogu, izražava bol zbog pada i otvara vlastiti život snazi i ozdravljajućoj milosti Božjoj. Briše krivice prošlosti i ulijeva snagu za budućnost.

3. Upoznavati život svetaca. Sveci su postali uzori za sva vremena kako kršćanski živjeti i time ulijevaju beskonačnu nadu. Nisu oni bili samo grešnici koji su uporno tražili put k Bogu, već oni koji ukazuju na različite načini kako se može služiti Bogu: poučavajući, djelujući kao misionari, pomažući s ljubavlju, moleći i trudeći se u svakodnevnom djelovanju i svakodnevnim odlukama kako se Bogu svidjeti.

4. Čitati Bibliju svaki dan. Biblija nam omogućuje neposredan pristup Riječi Božjoj i govori o čovjekovoj povijesti spasenja. Katolici mole s Riječu Božjom (na način "lectio divina" ili koji drugi) kako bi bolje uskladili svoj život s Riječu Božjom. Ne može se zaobići Biblija u zdravom duhovnom napretku u Godini vjere.

5. Čitati dokumente II. vatikanskog sabora. Drugi vatikanski sabor (1962. – 65.) donio je veliku obnovu Crkve. Obnovu u načinu slavljenja Mise, u ulozi vjernika laika, u shvaćanju Crkve i odnosu prema drugim kršćanima i nekršćanima. Kako bi se obnova pronosila potrebno je poznavati ono što Sabor naučava i na koji način on obogaćuje život vjernika.

6. Proučavati Katekizam. Katekizam katoličke Crkve objavljen točno 30 godina nakon početka II. vatikanskog sabora, u samo jednom svesku donosi istine vjere, moralni nauk, molitve i sakramente Katoličke Crkve. To je pravi izvor za rast u shvaćanju vjere.

7. Volontariat u župi. Godina vjere ne može se ograničiti samo na proučavanje i promišljanje. Na čvrstom temelju Svetog Pisma, nauku Sabora i Katekizmu potrebno je provoditi inicijative. Najbolje mjesto za to je župa u kojoj pojedinačne karizme pomažu izgradnji zajednice. Svatko je dobrodošao kako bi bio poslužitelj u prihvaćanju, liturgijskoj glazbi, čitanju, vjeronomenu i mnogim drugim ulogama u životu župne zajednice.

8. Pomagati potrebnima. Crkva potiče katolike na karitativne donacije i pomaganje u Godini vjere, jer u siromašnom, onom na rubu društva, ranjenom, susreće se samog Krista licem u lice, i ujedno se postaje primjer i poticaj drugima.

9. Pozivati prijatelja na Misu. Godina vjere ima, naravno, opće značenje i želi promicati obnovu vjere i evangelizaciju u čitavoj Crkvi, ali stvarne promjene događaju se na lokalnoj razini. Osobni poziv upućen pojedincu može biti od važnog značenja za onog koji se udaljio od vjere ili se osjeća otuđen od Crkve. Svi poznajemo takve osobe. Stoga, bilo bi lijepo da im uputimo prijateljski poziv.

10. Utjeloviti blaženstva u svakodnevnom životu. Blaženstva (Mt 5, 3-12) donose bogati program kršćanskog života. Potrebno je živjeti ih kako bismo bili ponizniji, strpljiviji, pravedniji, istinitiji, milosrdniji, slobodniji. Djelatno življenje vjere najbolji je način kako se nekoga privodi Crkvi u Godini vjere.

Dok se nalazimo pred najljepšim blagdanom naše vjere, želim Vam svima Sretan Božić i blagoslovljenu Novu 2013. godinu, koja će sigurno biti bolja. Neka se Isus rodi u Vašem domu da ne mora u štali. Pustite ga u svoju kuću: u svoje srce, dušu, misli, razum, radno mjesto, a najviše u svoju obitelj. Jer TKO IMA ISUSA IMA SVE.

Krunoslav Pačalat, dušobrižnik

Hrvatska udruga medicinskih sestara svim kolegicama i kolegama želi sretan Božić i uspješnu Novu 2013.godinu!

Podružnica HUMS-a Koprivničko-križevačke županije

Zahvala

Dana 28. rujna ove godine u večernjim satima doživjela sam nesreću s teškim politraumama, nakon čega sam prevezena u Opću bolnicu Dr. Bardek u Koprivnici. Zahvaljujući brzoj intervenciji i iznimnom trudu svih liječnika, medicinskih sestara te ostalog medicinskog osoblja, posljedice nesreće mnogo su manje nego što su mogle biti. Zbog svega toga, osjećam duboku zahvalnost prema svim liječnicima Opće bolnice Koprivnica, ravnatelju, glavnoj sestri te mojim kolegama i kolegicama koji su mi pomogli i bili uz mene.

Veliko hvala osoblju HBO-a, Odjelu radiologije, JIL-a - koji su me i prebacili za Zagreb, Odjelu kardiologije i traumatologije. Upućujem i veliku zahvalu svima s mogučnog odjela Ortopedije, jer su cijelo vrijeme bili uz mene i moju obitelj u tim teškim trenucima.

**Vaša kolegica
Božica Balent**

Bolnica II

Bolnica je kuća boli i veselja
nigdje, osim u njoj,
nema toliko lijepih želja.
Tu se djeca rode -smisao života,
jer grliti dijete božanska je ljepota.
Čaroban život u bolnici se rađa.
Odatle kreće njegova životna lađa.
Bolnica je kuća koja život prati,
kada ponestane snage,
ona je životu vrtati.
U njoj rade ljudi i pomoći žele,
da se svakom bolesniku nakon oporavka
svi njegovi vesele.
Kreveti njezini bijeli miluju bolesno tijelo.
Kuhinja spremila svakom najzdravije jelo.
Bolničari jastuci mehki
čuvaju molitve riječi.
Blage sestrinske ruke
pružaju lijek koji liječi.
Vrijedni liječnici trude se pronaći pravi lijek,
koji će skratiti svakoj bolesti tijek.
Čaroban se život vodi po danu i noći
sve misli se svode na to
hoće li se moći pomoći.
A kada se bolest povuče i zdravlje opet dođe,
čovjek je sretan opet kod kuće,
a vrijednim neimarima još jedna briga prođe.
I tako danju i noću bolesnim pružaju nadu,
hrabre ih savjetuju i nalaze sreću u radu.

Milica Pocza

Doktor pita svoju pacijentiku:

- Imate li u svojoj obitelji neki primjer duševne bolesti?
- Da, imamo, muž umišlja da je glavni u kući.

Razgovaraju Ivica i Marica te reče Marica Ivici:

- Ivice, imam H1N1. Na to odgovori Ivica: - Pa što, ja imam MP3.

Koja je najbolja bolest na svijetu?

Skleroza!

1. ništa ne boli
2. svakog dana čuješ nešto novo

Zašto plavuša vadi zdrave zube?
Širi poslovni prostor!

Sjedi mali Ivica i piše pismo. Naiđe mama i pita ga: Ivice, što to radiš? - Pišem pismo Perici. - Ali Ivice, pa ti ne znaš pisati. - Znam, mama, ali ne zna ni Perica čitati.

Dođe čovjek kod doktora i kaže mu:
- Doktore, boli me cijelo tijelo! Kad dotaknem glavu - boli, kad dota knem, želudac - boli, kad dotaknem noge - boli, kad dotaknem prsa - boli.
Doktor ga pregleda i kaže:
- Tijelo vam je u redu, samo vam je prst slomljen.

I siječanj

po	ut	sr	če	pe	su	ne
1	2	3	4	5	6	
2	7	8	9	10	11	12
3	14	15	16	17	18	19
4	21	22	23	24	25	26
5	28	29	30	31		

II veljača

po	ut	sr	če	pe	su	ne
	5			1	2	3
6	4	5	6	7	8	9
7	11	12	13	14	15	16
8	18	19	20	21	22	23
9	25	26	27	28		

III ožujak

po	ut	sr	če	pe	su	ne
	9			1	2	3
10	4	5	6	7	8	9
11	11	12	13	14	15	16
12	18	19	20	21	22	23
13	25	26	27	28	29	30

IV travanj

po	ut	sr	če	pe	su	ne
14	1	2	3	4	5	6
15	8	9	10	11	12	13
16	15	16	17	18	19	20
17	22	23	24	25	26	27
18	29	30				

V svibanj

po	ut	sr	če	pe	su	ne
	18		1	2	3	4
19	6	7	8	9	10	11
20	13	14	15	16	17	18
21	20	21	22	23	24	25
22	27	28	29	30	31	

VI lipanj

po	ut	sr	če	pe	su	ne
	22			1	2	
23	3	4	5	6	7	8
24	10	11	12	13	14	15
25	17	18	19	20	21	22
26	24	25	26	27	28	29

VII srpanj

po	ut	sr	če	pe	su	ne
27	1	2	3	4	5	6
28	8	9	10	11	12	13
29	15	16	17	18	19	20
30	22	23	24	25	26	27
31	29	30	31			

VIII kolovoz

po	ut	sr	če	pe	su	ne
	31		1	2	3	4
32	5	6	7	8	9	10
33	12	13	14	15	16	17
34	19	20	21	22	23	24
35	26	27	28	29	30	31

IX rujan

po	ut	sr	če	pe	su	ne
	35			1		
36	2	3	4	5	6	7
37	9	10	11	12	13	14
38	16	17	18	19	20	21
39	23	24	25	26	27	28
40	30					

X listopad

po	ut	sr	če	pe	su	ne
40	1	2	3	4	5	6
41	7	8	9	10	11	12
42	14	15	16	17	18	19
43	21	22	23	24	25	26
44	28	29	30	31		

XI studeni

po	ut	sr	če	pe	su	ne
	44		1	2	3	
45	4	5	6	7	8	9
46	11	12	13	14	15	16
47	18	19	20	21	22	23
48	25	26	27	28	29	30

XII prosinac

po	ut	sr	če	pe	su	ne
	48			1		
49	2	3	4	5	6	7
50	9	10	11	12	13	14
51	16	17	18	19	20	21
52	23	24	25	26	27	28
1	30	31				

Čestit Božić
Sretan Novi godina
Želi vam sreću i štivo!